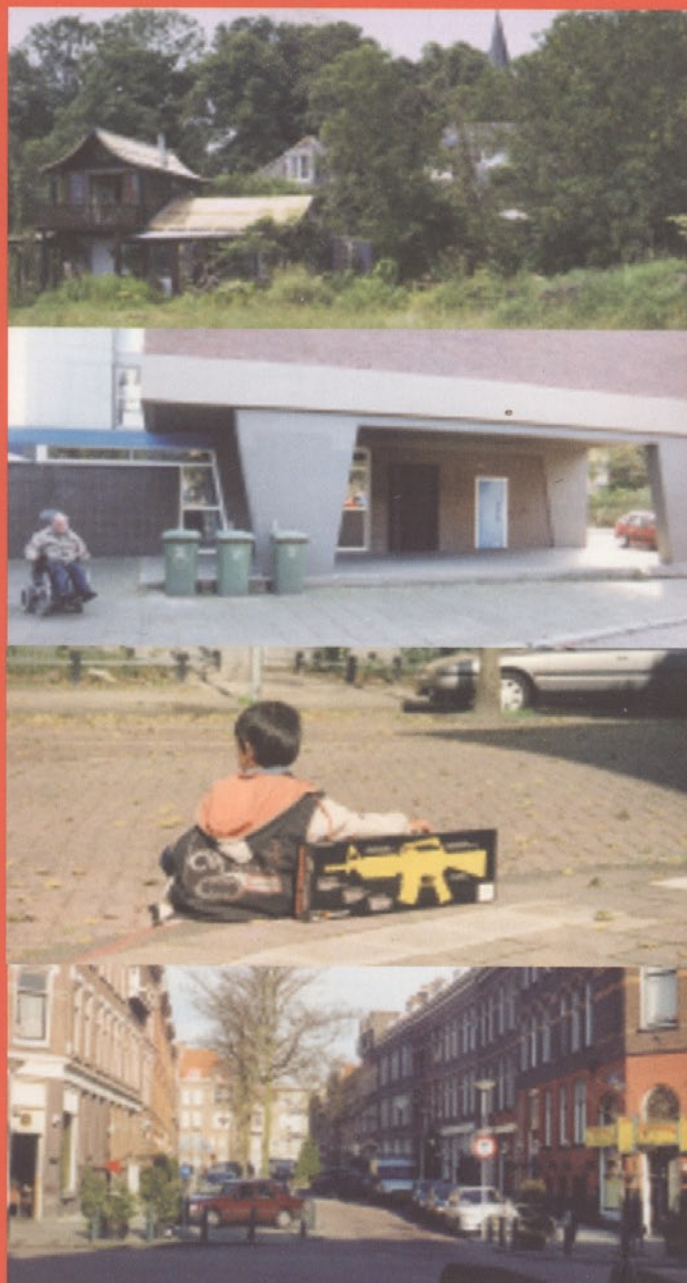

EEN DUURZAAM LEEFBARE WOONOMGEVING

Fysieke voorwaarden
voor privacyregulering

MACHIEL VAN DORST

9.3 De Putterflats Hoogvliet, Rotterdam

De Putterflats vormen een buurtje van galerij- en portiekflats in Hoogvliet. De buurt heeft geen goede naam en bevindt zich in een herstructureringsgebied. De woningbouwvereniging (WoonbronMaasoevers) heeft er voor gekozen om deze buurt voorlopig te handhaven en te hergebruiken voor specifieke doelgroepen. Voor deze opgave zijn twee ontwerpers ingeschakeld; Harmen van de Wal van bureau Krill en Doezan Doepel van ADD. Voor het onderzoek naar de mogelijke doelgroepen en de relatie tussen de sociale omgeving en de mogelijke fysieke ingrepen is de auteur betrokken bij het onderzoek. In eerste instantie zijn wensen en het gedrag van mogelijke doelgroepen in beeld gebracht en ook mogelijke vormen van groepswonen. Hierna is met behulp van privacyzonering een schematisch ontwerp gemaakt voor de Putterflats (van de Wal, Doepel & van Dorst, 2004).

De problemen in de buurt zijn anonimiteit en vandalisme. De flats zijn in de jaren 80 gedeeltelijk gerenoveerd. Het doel van de ontwerp-opgaven is dus tweezijdig: het bestrijden van de onleefbaarheid en het creëren van een woonmilieu voor doelgroepen die weinig kans hebben op de woningmarkt. De privacyzonering moet hier bijdragen aan controle over de sociale omgeving door bewoners. Mogelijke doelgroepen voor de flats zijn: alleenstaande moeders (dit kunnen Antiliaanse moeders zijn of tienermoeders), ouderen, jongeren op de grens van zelfstandig wonen, starters, kunstenaars en tijdelijke bewoners uit een hoger segment (zogenaamde short stay). Het wonen in de Putterflats moet voor deze groepen bijdragen aan zelfrespect, controle voor en door bewoners is hierbij van belang. Een genuanceerd fysiek ontwerp waarmee de complexe sociale omgeving wordt ondersteund is het onderwerp van onderzoek geweest dat in het verlengde ligt van deze dissertatie.

De fysieke uitwerking van een privacyzonering is hier afhankelijk van de gegeven fysieke context en van de sociale programmering van de flats. De bewoners zullen afhankelijk van de leefstijl in woongroepen wonen. Deze groepen kunnen vervolgens geclusterd zijn. Een huishouden kan hier bestaan uit een moeder met kinderen, een jongere of een een-of tweepersoonshuishouden. Een woongroep is een combinatie van huishoudens met een gedeelde levensvisie en gedeelde fysieke ruimte. Een cluster bestaat uit een aantal groepen. Groepen en clusters variëren (afhankelijk van doelgroep) in de mate van intensiteit van de sociale interactie, daarmee variëren ook de eisen aan gedeelde fysieke ruimte.

De privacyzonering in de Putterflats bestaat uit een privézone, een hybridezone, een groepszone, een clusterzone en een gedeelde zone voor de hele buurt, de zogenaamde parochiale zone⁶. Deze zones vormen een genest systeem. De verschillende zones zijn verblijfsruimte en/of verkeersruimte (zie tabel 9.2).

6 Een parochiale zone is een leesbaar territorium dat het informele bezit is van bewoners. Een parochiale zone is voor passanten toegankelijk, maar is geen deel van een praktische doorgaande route.

Figuur 9.56

Galerijflat.

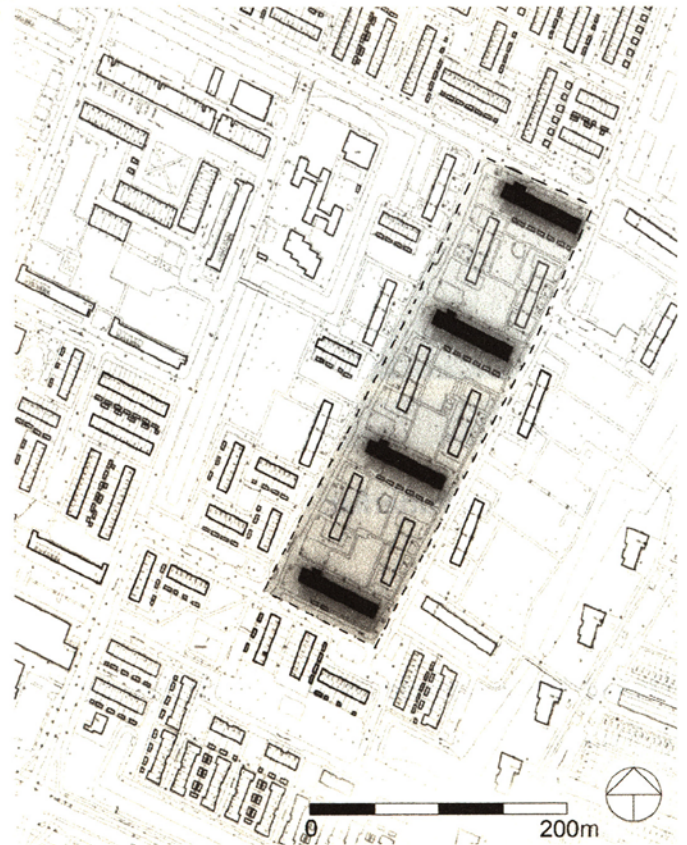

Figuur 9.57

Binnenterrein.

Figuur 9.58

De opgave heeft betrekking op vier galerijflats bestaande uit zes bouwlagen (twee per woning). De groene ruimte tussen de flats wordt begrensd door portiekflats die hier buiten de opgave vallen.

Voor de zonering is de overvloed aan verkeersruimte zonder verblijfskwaliteit het grootste probleem. Hier treden dezelfde problemen op als in de flats van Poptahof. Met name de galerij heeft geen enkele verblijfskwaliteit (figuur 9.59). Deze combinatie is echter wel mogelijk, zoals het voorbeeld in Spangen laat zien (figuur 9.60).